

Vanda P a v e l i ć

R A Z N I M O D E L I I N V E N T A R A
U M U Z E J I M A

Metode registriranja muzejskih predmeta vrlo su različite i ovise o vrsti kolekcije, o raznim posebnostima muzeja, a nije sasvim bez utjecaja i individualna uloga pojedinih muzeja ili upravitelja muzeja. Pitanje kako inventirati muzejske predmete, do koje granice ići u iznošenju podataka i t.d., to pitanje se neprekidno postavlja pred muzejskog radnika. Svrha registriranja predmeta, koji se odnose na neki muzejski predmet u pravu je reći u tome, da se administrativno zaštite predmeti i predmeti i tako stvori temelj za daljnje, naučno istraživanje tih predmeta. Javnosti i preciznost tih podataka od kraja su važnosti. Nije daleko ni malo neobično, da se tom problemu i na trećoj glavnoj konferenciji Internacionalnog savjeta muzealoga (ICOM - Conf. Gen 3/21 - Paris VI. 1955. god.) posvetila sva potrebna pažnja. Dr. Junina Tawan održala je referat pod naslovom "Metode inventiranja muzejskih predmeta". Ona se prije toga obratila jednom spisnom pitanju na oko 30 raznih muzeja u 24 zemlje. Ti muzeji po karakteru svojih kolekcija, predstavljaju 17 raznih tipova. Tako je i Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu dobio spisak upita i svojim se odgovorom vratio u 24 onih muzeja, koji su vrlo detaljno i precizno odgovorili.

U svom referatu dr. J. Tawan govori o svrsi inventiranja, a napose se odnosi pri pripremanu za inventar, pa kaže: "Priprema za inventar služi zato, da se ustanovi identitet nekog predmeta prema svim onim informacijama, koje ga prate u času kad ulazi u muzej. Te se informacije mogu naći u prethodnoj korespondenciji

koji se tiče toga predmeta ili na listi predmeta, što ju je učinile osobe, koja te predmete prodaje, nudi ili depozira u muzeju. Iliše ti podaci nalaze na predmetima samim (ima autora, godina, provenijencija). Razni muzeji sklaše se raznim metodama, da bi pribavili sve te podatke. Neki prave kartice, šiji se sadržaj kasnije prepisuje u inventar (na pr. odio slikarstva u Louvre-u ili inventar savezne muzeja Poljske). Upute, koje se odnose na inventar Musée de province de France, predviđaju u tu svrhu jedan koncept inventara na albednais papirusu u istom formatu kao i vazni papiri registra. Poneke koncepte mogu se izbjeći sve brisajući, ispravci i promjene u inventaru, a koncepti pohranjeni na nekom drugom mjestu, a se u muzeju saopćiti će da se rekonstruiru inventar u slučaju, kad bi bio ušlitan kredijom, nezgodan i t.d.

Kadulje govori o inventarima naučnih istraživačkih ekipa, koje zajedno sa predmetima donose u muzej i svoje inventare, koji se u neku ruku mogu smatrati konceptom. Da bi se izbjele sve zablude, francuska je generalna inspekcija Musée de province de France na primjer dala gotovo iste rubrike konceptima kao i konceptima inventarima.

Autorica je govorila o karakterima pojedinih inventara i na osnovu iskustva, što joj ga je donijela sponzorna akcija, reklučaje . . . "da je karakter inventara različit prema tipu muzeja. Ime polivalentnih inventara, što znači sa različite kolekcije nekog muzeja i specijaliziranih prema pojedinih odjeljenjima muzeja. U nekim muzejima inventar je jedinstven, e o n t r a l n a n, to će reći vođen od jedne osobe ili službenike za cijeli muzej, ili n n o g o s t r u k, što će reći vođen u svakom odjeljenju. U nekim muzejima upotrebljava se ili jedan jedini inventar za nabavu, pohranu i posudbe, ili inventar, koji varira prema tim triju tipovima kolekcija."

"Polivalentni inventar prihvatili su naročito nizašani ne preveliki muzeji, koji imaju vrlo raznolik sbirke, ali ne naročito bogate i čiji je personal vrlo ograničen. Kao primjer polivalentnog inventara može poslužiti model inventara, što ga je sa mnogo znanstva izradilo generalna inspekcija muzeja de province de France."

"Taj model inventara predviđen je za sve vrste predmeta izuzevši primjerke, koji nisu izradjeni lještakom rukom, a koje čuvaju prirodoslovni muzeji. Na taj će se način izbjeći neprilika, da se istovremeno drži nekoliko inventara prema kategorijama, metode, koja može savesti na sretno, sretno i nepotreban ponavljanje." (Citat G.I. Musée de province de France. Op. V.P.)

"Specijalizirani inventar prihvatili su veliki muzeji, čije su kolekcije različite i mnogobrojne. Moglo bi se savesti Louvre kao primjer, kad ne bi postojala tendencija, da se pojedini odjeli Louvre posmatraju kao samostalni muzeji. Specijalizirani inventar ima svoje prednosti, jer omogućuje, da se uvedu rubrike prema karakteru predmeta. Na taj način mogu se dobiti vrlo točne i jasne rubrike. Ovo je važno za sbirke, koje se mnogo razlikuju jedna od druge po svom karakteru, na pr. prirodoslovne sbirke, sbirke slika, ili sbirke koje potječu od istog izvora. U polivalentni ili specijalizirani karakter ves u je način kako se vodi inventar: ili prema centralnom, jedinstvenom sistemu ili prema mnogostrukom. Karakter inventara (centralni tip ili mnogostruki tip) nije ovisan o bogatstvu muzeja. U malom muzeju muzeja sam vodi inventar, ali u velikom muzeju to je posebna služba, ili neka osoba zadužena tom funkcijom vodi inventar na centralni način. Mnogostruki inventar primjenjuje se obično u velikim muzejima, koji imaju više odjeljenja ili sekcija."

Velika većina muzeja posjeduje raznu inventare, da registrišu kupnje, poklone i posjede. Za metode omogućuje

pregled kolekcije, koje su vlasništvo muzeja i kolekcije, koje te muse, ali koje praktički ostaju u muzeju dalje vremena, dok trajanje posebne muzeja konačno ipak prestaje poslije neke kraće periode vremena (na pr. povremene izložbe).

Nakon toga razlaganja prelazi na pitanje b i p a i r u b r i k a inventara. U prvom redu inventar već svojom materijalnom formom (što znači kako je vezan, kako je signiran, pa čak i od kojeg je papira) treba da isključi mogućnost, da bi neki obavijesti o predmetima, unesena i upisana u njeru, mogli nestati.

"Čini mi se, da poginiran i parafisan registar predstavlja najbolji oblik inventara. Tako uvedeno stranicu omogućuje, da bi neka neopazice izašla. Svaka unesena karakterna ostaje vidljiva i prema tome muzeju potrebna, da bude opravdana. Kontrola kolekcije je laka, jer su predmeti registrirani na kontinuirani način. Možda, inačica, čiji registar ima oblik kartica (na pr. *Museum of International Folk Art, Santa Fé, Mex.*) ili je držeć na slobodnim listovima (na pr. *Musées Royaux du Cinquarienaire, Bruxelles; Hamburgisches Museum für Völkerkunde, Hamburg*).

"Kartot, koju treba da čuvaše inventar sa gladišta odabirativnog i konačnog, mnogo zavisi od njegovih rubrika. Teškoća dobrog sastava jednog registra postoji s jedne strane u izboru jednostavnosti, koja je vrlo važna sa stanovišta registriranja samog, a s druge strane u kompleksnosti, koja valjano ističe raznolike podatke, koji obuhvataju neki predmet; a opet vrlo raznoliki karakter muzejskih kolekcija postavlja pitanje, da li se sa dati predmet jednom polivalentno ili specializirano inventaru."

Analizirajući u ovom referatu metode, koje su upotrebljavane kod inventiranja po najrazličitijim muzejima

odjeloga svijeta, dr. J. Tuma nalazi na slijedeće osnovne probleme:

u/ b r o j . . . "njegova kompozicija vrlo je važna: najprije se na broj morano obratiti, da bismo ustanovili identitet predmeta, a i sa svu ostale informacije, koje se tiču objekta bilo u registru, bilo u muškim katalozima, bilo u časopisima."

"Evo nekoliko tipova brojeva upotrebljivanih u raznim muzejima. Najstariji je sistem tekućeg broja:"

- "247.000 - tekući broj Muzejske Masote u Stockholmu
- 248.500 a - za skup nekih predmeta, na pr. neki kostin, dodaje se slovo, da bi se pojedini predmeti mogli razlikovati.
- M I 999 - u odjeljenju slika u Louvreu dodaju se inicijali prije broja, da bi se razlikovale stare slike (musées impériaux - MI, musées royaux - MR) od novijih (RF - République Française).
- M 333 - prije tekućeg broja svako odjeljenje nosi svoj simbol.
- ES 410 - Palais de la Découverte u Parizu.
- 24/1 - jedan od brojeva predloženih od "Muséum" jednostavan je tekući broj, dok je drugi kompozicija od tekućeg broja kolekcije i pojedinačnih predmeta.
- 24/2
- 25/1
- 49001 - jedan drugi prijedlog "Muséum" muzejnjom je muzejima, gdje godišnja nabavka predmeta na prelazi 999 predmeta: prvi element broja je cifra godine, a drugi tekući broj u godini."

"Moderni sistem, koga su prihvatili mnogi muzeji, bazira se jednom broju sastavljenom od nekih elemenata, od kojih je jedan cifra godine, drugi tekući broj u godini, i to ili za jedan jedini predmet ili za neku kolekciju

predmet; u tom slučaju slijedi element pokazuje sam predmet. Evo nekih primjera:

- 53.8573 - omeštanje petsto četrdesetih predmet ušne 1953. godine u odjeljenje zoologije Prirodoslovnog muzeja u Parizu.
- 53.3347 - sličan sistem prihvaćen je u San Franciscu
3348.53 - Museum of Art sa nabavke i darove, dok se sa posudbe stavlja broj, koji označava godinu i sa broja, koji u toj godini takodje i zajednički sa nabavke i posudbe.
- 1953-266 - dvijestotidesetih predmet u god. 1953. u antropološkom odjeljenju American Museum of Natural History, New York.
U taj broj dolazi još broj, koji označava provenijenciju, na pr. Afrika je to i broj kartoteka 42, koji su upisani na ovaj način $\frac{30,2}{42}$
- RF/953-24 - dvadesetčetvrti predmet ušne 1953. u kollekcija slike u Lezvreu (Republique Francaise RF).
- 53.124.25 - taj broj označava dvadesetpeti predmet sto-dvadesetčetvrti kollekcije, koja je ušla u muzej 1953. (U ovom serijalu "kollekcija" može se sastojati od jednog predmeta ili njih više). Taj je sistem prihvaćen od Generaleinspektionje Muzeas de l'Homme u Parizu. Sa različite predmete jedna sjelina, na pr. nekog kostina, dodaje se u Francuskoj još jedan treći broj. Taj tip broja takodje je prihvaćen od Musée Congo Belge u Tervuerenu, ali se osim toga zadržava i redni broj u administrativno svrhu.

- 4 53/2/5 - isti sistem upotrebljavaju se u Museum of
L 53/3/8 - International Folk Art u Santa Fe, Mex. sa
jednom malom izmjenom: prije broja stavlja
se A za dizajniranje i B (loan) za posudba.
- 1953.AP-2.2 - etnografski odio British Museum sastavlja
svoj broj sa cifrom godine, sa inicijalima
serije (po kontinentima AP - Afrika) i sa
brojem predmeta u toj seriji 2.
- 1943.7.46. - sistem, koji bazira na datumu, godini ili
mjesecima primjenjen je Pitt Rivers Museum
u Oxfordu. Njegov broj označava da je pred-
met darovan i da je šezdesetbosti predmet
u mjesecu julu 1943.
- 1942.5.bota27- za nabavke dodaje se grčko slovo "bota" prije
broja predmeta.
- 1942.6.o.21 - a za posudba dodaje se "orange".
- 1953-5-4-2) - jedan drugi sistem također bazira na datu-
mima, a radi se u British Museum, na pr. u
odjeljenju numizmatike i u antiknom i etno-
novevjekovnom britanskom odjeljenju broj se
sastoji od cifre godine, mjeseca, od nekog
broja kolekcije, koja je tog mjeseca ušla i
od rednog broja predmeta u toj kolekciji.
- 7.12.57.16 - sistem, koji se isključivo temelji na datu-
mima upotrebljavaju se u Free Public Museum u
Liverpoolu. Taj broj označava šezdeseti pred-
met, koji je ušao u muzej nekog decembra
1857."

"Brojevi sastavljeni od više elemenata imaju tu pred-
nost, da najviše asociraju identitet (istovjetnost) pred-
meta bile sa kolekcijom bile sa sekcijom muzeja, bile sa
datumom ulaska. Oni isto tako dopuštaju da se taj sistem u
svakom času uvodi i da se prema potrebi predlaže stare

kolokacije. S druge strane izračun taj uspjeh, da budući nisu kombinirani, pridijavaju na izračunavanje, da bi se načinila statistika na kraju godine. Čini mi se vrlo prikladan spoj broja godine sa tekućim brojem kolokacije i pojedinih predmeta, popraćen u velikim časopisima sa simbolom (slovom) tipa kolokacije."

Izloživši tako vrlo detaljno i iscrpno problem broja prelazi na pitanje inventarnih rubrika o kojima zavisi, da li će jedan inventar biti upotrebljiv ne samo u administrativne svrhe, nego i za daljnja naučna istraživanja.

U sugestijama, koje autorica referata daje, razlikuje se nekoliko:

- b/ n a š t a n a k v i z i c i j e, kako je nazvan prva kolokacija, koja je određena, da bi se mogla razlikovati kupnja, dar, zaklada.
- a/ i m e i a d r e s a d a r o v a t e l j a i l i p r o d a v a c a a.

"Ta rubrika sadržiće, ako je potrebno odvojeno naziv neke naučne misije i ako je moguće ime i adresu rukovodioca te misije. Holandski i poljski model ima u istoj rubrici "našna akvizicije" sve informacije, koje sadrže i ime i adresu darovatelja ili prodavaca. Neki časopisi razlikuju tri rubrike, da bi označili ime i adresu osobe, od koje je predmet potekao, ime i adresu kolekcionara i način otpisa (dar, kupnja, zamjena). Drugi časopisi opet stavljaju u istu rubriku ime i adresu darovatelja ili prodavaca pa i prijašnjeg vlasnika, a odjeo slikarstva u listovima bilježi ime darovatelja ili prodavaca u rubriku s naslovom: "prijeđbe i obavijesti". Neki časopisi stavljaju u prvu kolonu samo ime darovatelja ili prodavaca, da bi ga se lakše našlo u registru, a u kolonu "prijeđbe" stavlja se ime i njegov naslov, ime i adresa." (Citirano iz referata).

- d/ d a t u m n a b e v k e, "pod tom rubrikom neki časopisi (franc., španj.) razmatravaju tačni datum ministarskog

zaključke nabavke ili neki drugi službeni dokument slične vrste. Za mnoge muzeje američke i engleske to je datum odluke izvršnog vijeća muzeja. Taj je datum specijala vrlo važan za administrativnog stenoquista."

U muzeju za najetnost i obrt u Zagrebu datum nabavke bilježi se pod rubrikom "kako i kada je predmet došao u muzej" /dakle rubrike b/ i d/ spojene su ovdje u jednu. To se unosi datum kojim je datiran račun isplate ili akt kojim se potvrđuje i izvještava uprava o darovanju ili pohrani.

e/ **Datum upisivanja u registar.**

"To je rubrika važna, kad se prepravlja stari registar prema nekom novom uzoru. Datum upisivanja u registar, mnogo raniji, nego datum akvizicije, može opravdati nedovoljnost obavijesti, koje se odnose na mnoge starije kolekcije."

f/ **cijena i vrijednost osiguranja.**

"Bijedom se smatra cijena kupnje, ali u smislu se još muzejima specificira vrijednost objekta za osiguranje. Na pr. Palais de la Decouverte u Parizu, muzej u Santa Fé i drugi. Španjolski muzeji traže, da se stavi vrijednost predmeta i onda, kad se radi o darovanom predmetu."

g/ **jesto stanje staja.**

"Francuski i Španjolski model predviđaju specijalne kolone u inventaru, da se naznači mjesto predmeta u skladištima ili izložbenim dvoranima. Holandski model predporučuje specijalne kartice o mjestu staja predmeta i te kartice najestene su sačinjavaju u blizini same stirke. U nekim muzejima na pr. Congo Balu u Trevurama, postoje posebne kartice najestaja za sve kolekcije. Ne čini mi se, da je oznaka najestaja predmeta neophodno potrebna u inventaru; to se vrlo dobro može naznačiti na kartici mušnog kataloga."

h/ **opis, materija, tehnika, mjera, autor, opaka, perijekto.**

"Te informacije naznačene su u raznim muzejima; ili u jednoj koloni se naznačava "opis i označavanje" ili u raznim

kolonama. U posljednjem slučaju sve su te informacije odijeljene ili su tek neke od njih istaknute na pr. porijeklo, mjera ili autor. Češki model predviđa jedan stupac, poljski model 3, holandski predviđa 4 kolone ovih informacija: autor, opis, mjera, materijal, dok ih francuski uzor razlikuje 8: opis, materijal, tehnika, mjera, autor, epoha, porijeklo, izvedba, funkcija, najvažnij kolokacija. Za jasnoću inventara te razlikovanje informacija toliko raznovrsnih, vrlo je korisno."

i/ k a t a l o g i d o s i j e r p r e d m e t a .

"Neki francuski modeli inventara predviđaju dvije kolone, da bi označili ekvivalenciju neke kartice, koja signalizira predmet i postojanja dosijera predmeta. Čini se, da bi te informacije mogle biti označene u danom slučaju u rubrici "opisak", a njihove bi se mjere mogle ostaviti obavještenjima za posebnosti prirodoslovnih muzeja, koji u Italiji zemljano, u Francuskoj, inače ista administraciju kao i u stala zbirke."

j/ o p i s k a .

"Te posljednje rubrike u mnogim tipovima inventara sadrže vrlo različite informacije: na pr. stanje konzervacije /u Muzeju se ujednost i črt u Zagrebu ulazi u rubriku opis predmeta. Op. V.P./ bilješku o impleti ili datum zahvata, ime predavača ili čerovatelja, cijenu, datum kad je priključen primitak predmeta i t.d."

k/ p e r e f .

"U nekim muzejima postoji običaj, da se u inventaru označe inicijali ili krestno odgovornog za ulazak predmeta u muzej ili zbirku, koje predmet registriše. U holandskom modelu u Museum für Völkerkunde u Hamburgu i Italijama nalaže se kolona za inicijale. Da se učinci na pretpostavljeno se staviti u rubriku "opisak".

l/ f. t. g. r. a. f. i. j. e, a. r. t. e. ŝ. i, b. i. b. l. i. o. g. r. a. f. i. j. e i p. o. d. a. t. i.

Neki muzeji nav. da u svojim inventarima bibliografsku podatke na pr. British Museum u Londonu, Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu, Savez poljskih muzeja, Priemstvo f. t. g. r. a. f. i. j. e /Musées & yeux du Cinquantiéniere, Bruxelles, arheološki muzeji u Španiji/ ili arheološki /British Museum, Kon. Germanisches Zentral Museum Bonn/ vrlo je dobro predstvo, da bi se ustanovila identitet predmeta /Muzej za umjetnost i obrt ima posebnu rubriku, a koja dolazi upisan broj negativ snimljenog predmeta. Op. V.P./ Možda to predstvo je vrlo skup. i danas previše vremena, a da bi mogli biti primijenjeni u većini muzeja.

m/ i. n. v. e. n. t. a. r. d. e. p. o. t. a. /pohrana/ i i. n. v. e. n. t. a. r. p. o. s. u. d. b. e.

Inventar pohrane, t. j. k. l. e. k. t. i. j. e, koje imaju nek-
dugo vrijeme u muzeju, a koje bi bili gotovo isti kao i inven-
tar nabavke, se izmislila, da bi se razmislilo o pripremitelj u-
vjest. darovatelja, ili pr. doveo se i datum vraćanja predme-
ta. Št. se tiče to je pohrana pravilna je, da ga se izmislila
nove sist. l. m. (na pr. PCH-Rom u Muzeja za umjetnost i o-
brt. Op. V.P.), kako bi se na taj način razlikovali od
nabavke.

Povremena posudba treba da bude registrirana, ali se
mnogo manje detaljno.

Iz svega ovoga citiranoga vidi se, kako su realisti-
tipovi muzejskih inventara, jer gotovo svi tipovi su
štoviše i svaki muzej ima p. neku svoju specijalitet. Po-
stoje jednog jedinstvenog inventara, pa nekako u pojedina-
cijama, koje ne već se internacionalnim anketama, javlja da
sve više. Danas postoji već oko 5 razlika, koje rade na tim,
da se svedu jedinstveni tip inventara u njihove muzeje, a to
su: Francuska, Nizozemska, Poljska, Češka i Španija.

U referatu dr. J. Tuzin navede se podaci o nastojanju, koja se vrše u musejima Francuske: "Generalna inspekcija museja Francuske pokrajine izradila je 1946. jedan model polivalentnog inventara za klasifikaciju i kataloženje museja /sa izniskom prirodjalovnih museja/. Prirodjena su dva modela, jedan vrlo detaljan sa 10 kolona, a drugi nešto skroćen sa 8 kolona. Za unifikaciju vrlo je značajna za administraciju provincijskih museja, ali je još vrlo delatno od toga, da bi bile provedene: njezino realiziranje molim na otpr. koliko prih. loške naravi, /stare verzije ili individualna ideja pojedinih kustosa/ velik i materijalno /manjak vremena za registriranje podataka, koji bi bili zadovoljavajući/."

Svega kustosa niz zemalnih museja izdao je 1950. "Katalog" /ponov. izdanje 1953./, gdje daje neke savjete i načine administracije musejskih stvari, a prvi je dio posvećen inventaru i raznim katalozima. Svi podaci temelje se na bogatstvu inventura holandskih museja, te mogu mnogo pridonijeti poboljšanju musejskih inventara. Ovo modela polivalentnog registra sastoji se od 9. odnosno 7 rubrika. 10. rubrika sadrže podatke interesantna za administrativnog stenoista. Francuski model je odredjen da bude upotrebljavan u svojoj sadašnjoj formi, dok je holandski model samo sugestije, koja se može upotrebiti u pojedinim musejima prema njihovim vlastitim potrebama."

"Dobar inventar treba da sadrži sve bitne informacije za svaku posebnost museja. Sastran dobira informacijama sve podatke, koji su vredjani u analizi inventara. U musejima, u kojima se mnogo drži da registre, gotovo u svakom mogu naći svi podaci manje ili više potpuni. Ostaje jedan drugi problem, a to je jačanje inventara. Da bi se to postiglo mnogo je lakše sadržati specijalnu rubriku za svaki tip podataka, nego nagomilati različite informacije u jednoj jedinici rubrici."

"To očito iznova potražuje stvaranje mnogih rubrika, koje, kao što nam pokazuje iskustvo na tome području, nailazi na otpor nadje kustosima: oni drže da mnog brojne rubrike iznovaaju više posla i da su u slučaju, gdje je personal ograničen, teški iscrpni podaci nezavladivi. Ipak, prema vlastitoj iskustva nastoje, da vrlo precizno rubrike, čak i ako su mnogobrojne, oblikujuju red. Podaci uneseni u jednu kolonu prerađuju uvijek mogućnost, da se nešto zaboravi ili pogriješi."

"Unifikacije inventara na internacionalni nivo u isto svoje štete i svoje prednosti. Potažuje su u tome, što je teško naći jedan model, koji prijaže na sve muzeje, ne kako oni bili različiti. Prednosti su važne prije svega za internacionalne odnose kod izmjene ili predmeta ili podataka, koji se na njih odnose. Ako gledamo dalje vrlo je poželjno da se izdaju specijalizirani katalogi predmeta raznih muzeja, pa čak i raznih krajeva. Ali bez nekog zajedničkog profosa nekog jezika ne će se ljudi moći njima služiti. Na pr. pod riječju "Parizjako" u nekim se muzejima podrazumijeva mjesto nastanka predmeta, a u drugim, gdje je predmet bio u upotrebi, a u nekim opet to je ime i adresa osobe, koja se je posudila, ili prodala muzeju."

"Uzavši u obzir sve teškoće i prednosti, koje predstavljaju unifikacije inventara, čini mi se, da je mnogo opravdanije usmjeriti se spram jedne limitirane /ograničene/ unifikacije, nego spram potpune. Prema tome, predložim gospodi konzervatorima na uvid nekoliko sugestija jednog modela inventara, sugestija, koja se temelje na internacionalnom iskustvu raznih muzeja: one su takle gibive, da bi se na neke izmjene ušlo prilag diti individualnim uslovima različitih muzeja. Ti prijedlozi uglavnom sadrže tri grupe muzeja, koji imaju slična stiske:

- a/ riječni ili specijalizirani muzeji
- b/ umjetnički muzeji
- c/ prirodoslovni muzeji.

S vrlo specijalnim usvajima, na pr. poštarskih maraka, treba individualno postupiti.

Z a k l j u č a k

"Pozlije ove kratke analize metoda inventiranja muzejskih predmeta mogu se učiniti neke generalne uputke:

1. Sveže opisivane predmete su slijedeće: čuvanje identiteta predmeta i kontrole kolekcije.
2. Prethodne poradije registriranja predmeta treba da zajednižu tačnost i kompletnost podataka, koji se odnose na predmet.
3. Karakter inventara: p. livelantni, spogijalni, centralni ili na gostrači treba da odgovara tipu muzeja.
4. Materijalni tip registre treba da osigura čuvanje svih obavijesti, k. je sa u njemu upisane prazne forme oblik knjiga prevladjuje nad formama kartica, ili sa bešnih listova.
5. Rubrike inventara trebale bi biti uredne, precizne i p. trane sa etan-vište identiteta predmeta.
6. Inventarni broj, sastavljen od raznih elemenata, koji por. kazuju pripadnost predmeta jedn. j. grupi predmeta, onoga je veštiji, nego tekući broj.
7. Unifikacije /sa izvjesnom ograničen. šću/ vrlo je poboljna, koliko sa etan-vište administrativnog i naučnog, toliko naučnog i interakcijskog. U svakom slučaju unifikacije treba da garantira /zajedničuje/ svu gibivost inventara sa prilagodljivostje traženjima različitih tipova muzeja i zbirki.

"Čini mi se, da se naše epoha velikih kulturnih izmjena među stranom zemljama podudara sa poboljšanjem svih sredstava svojstvenih internacionalnim odnosima. Nadajmo se, da će veliki stručnjaci u inventiranju muzejskih predmeta svratiti svoju pažnju na poboljšanje inventara."

Ovim riječima dovršava referat dr. J. Tuzar, a mi bismo sa svoje strane mogli dodati, da je i u našoj zemlji

započelo kretanje u cilju unifikacije načina inventiranja susedjstkih predmeta, koje se odnose u tome, da su mnogi pokrajinski muzeji, a i neki muzeji u Zagrebu, potražili informacije o načinu inventiranja u Muzeju sa usjetnost i obrt u Zagrebu i prema njegovim rubrikama dali uređiti svoje inventarne rubrike i inventarne knjige. Komparirajući upravo način inventiranja Muzej sa usjetnost i obrt u Zagrebu s internacionalnim dostignućima na tome području, što smo ih upoznali prema referatu dr. J. Tuzan, mogli smo se uvjeriti, da je, uz neke opako, obuhvatio sve bitne točke, koje je referentica nabrojila.